

GORENJEV

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5/60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župni cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Čudne razmere pri c. kr. avstrijskih drž. železnicah.

Škofja Loka, koncem julija 1905.

Ravnateljstvo imenovanih železnic v Trstu je sprejelo lansko leto blizu 40 uradniških aspirantov, večinoma iz Trsta, in tudi nekaj Nemcev, katere sedaj pošiljajo prakticirati na progo Ljubljana-Trbiž. Tako se nahajata dva teh tržaških aspirantov Lahonov eden tam gori v Lescah, kateri komaj za silo lomí slovenščino, drugi baje že oženjen pa v Ratečah-Beli peči, kateri je trd Lah in ne umeje niti besedice našega jezika.

Mogoče, da se je poslalo nekaj teh laških aspirantov tudi na druge postaje gorenjske proge in na glavno progo Pontabelj-Št. Valentin; to nam ni znano. Po prestanih izpiti bodo ti aspiranti odpoklicani nazaj v Trst in po otvoritvi bohinske železnice premeščeni na razne štacije novo otvorene proge.

Pri vsem tem sumljivo je pa to, da laško časopisje v Trstu in Gorici molči in ne črhe niti besedice o sprejetju toliko aspirantov, nam skrajno nasprotnih narodnosti! Umevamo zakaj! Sme lahko zadovoljno biti s činom tržaškega ravnateljstva c. kr. avstrijskih drž. železnic, da je ono postopalo tako skrajno strankarsko Lahom v prid. — To bi bil krik in vik v laških in nemških novinah, ko bi se bilo sprejelo le polovico aspirantov Slovencev!

Tu se zopet enkrat zrcali objektivnost in pravicoljubje avstrijske birokracije v povsem pravi luči! Mogoče, da je to zopet koncesija ali politični poklon naše matere Avstrije nasproti sosedni zavezni že dokaj oholi Italiji?! Povsod imajc naši nasprotniki prednost, tudi tam, kjer bi se moralo na vsak način strogo in nepristransko postopati! Upravi c. kr. avstrijskih državnih železnic mora vendar znano biti in ji je brezdvomno tudi znano, da se Slovenci privadimo z lahkostjo ne samo enega, temveč tudi več jezikov, a vendar nas povsod zapostavljajo in prezirajo našim ljutim nasprotnikom na ljubo.

Novo železniške proge Beljak-Jesenice, Celovec-Jesenice in Jesenice-Trst tekle bodo po skozinskih slovenskem ozemlju, in kaki bodo uradniki na postajah imenovanih prog? Na Koroskem Nemei in v Primorju Lahoni, pomešani z Nemci! Ubogi slovenski kmet v Primorju, katero že sedaj Lahi smatrajo za »Italienisches Gebiet«, tebe ne čaka družega, kadar boš na katerikoli postaji bohinske proge v slovenskem jeziku zahteval vožni list, ali oddajal blago in pri tem se posluževal svojega dragega materinega jezika, da te bodo psovali ti tržaško-lahonski uradniki z »non capischi la lingua schiava, perche non parla italiano, questa terra e terra italiana, capischi porco schiavo!« i. t. d. Je že naša nam Slovanom skrajno nasprotna vlada storilo nedopustno napako, da je skoraj vsa dela na novih progah oddala naše dežele lačnim tujcem, kateri so

pri delu imeli v službi mnogo častnikov naše nam sicer na videz zavezne, a vendar skozinskih sovražne države, onstran črno-žoltilih kolov, iz takozvanega kraljestva polentarjev, kar se še utegne pozneje maščevati nad Avstrijo, in sedaj naj mirno gledamo in dopuščamo, da nam bo železniska uprava preplavila primorske in koroske proge z uradniškimi osebjem, katero ene vedno škili tja čez adrijsko morje, pričakujoč odrešenja goriskega in tržaškega ozemlja po bratih iz kraljevine polentarjev, drugo pa sanjajoč o prodiranju pruskih pikelhaub od Belta do Trsta. Ta bi pa bila res lepa! Ravno tako delajo z nami, kakor da bi v istini ne imeli za nove proge sposobnih, nemščine in italijanščine zmognih slovenskih uradnikov in slovenskih abiturijentov!

Dočim se premeščajo slovenski uradniki z gorenjske proge tja daleč na Zgornje Korosko in Štajersko in še dalje, se nam čestokrat vsiljuje na našo progo uradništvo, povsem nasprotno naši narodnosti! In koliko imamo abiturijentov, sposobnih za uradniška mesta na novih progah! Koliko abiturijentov-prosilcev naše narodnosti za mesta uradniških aspirantov pri ravnateljstvu v Beljaku v naprej zaznamovanih pričakuje dan zadnevom sprejem, a pričakuje ga zaman! Pisec tega pozna kar štiri abiturijente iz treh občin radovljiskega političnega okraja, kateri so že lansko leto vložili prošnje za sprejem. In ko take pridne abiturijente puste čakati z mirno

PODLISTEK.

Goliška flora.

Ker se Golica tolikanj slavi v botaničnem oziru, bo gotovo ustrezno prijateljem cvetlic in prirode sploh, ako dodamo mal seznam imenitnejših cvetk, ki ga posnamemo iz popisa g. Ivana Krulca, ki nam je popisal Golico zlasti v botaničnem oziru v »Planinskem vestniku« leta 1896.

Ves čas na potu od Jesenic pa do vrha Golice najde botanik dovolj zanimivega. Na potu v Planino pod Golo Pečjo si natrgaš bujno cvetočega sleča ali pljuvanca (*Rhododendron hirsutum* L.)

Dalje od tod vodi pot mimo njiv in travnikov, in tu je zopet polno zanimivih cvetk. Imenujemo naj le-te: rdeči klinček (*Melandrium silvestre* Rchb.), rumeno pogačico (*Trollius europaeus* L.), dresen (*Polygonum viviparum* L.), dišečo krebulico (*Myrrhis odorata*

Scop.), dve vrsti špajke (*Valeriana tripteris* in *V. saxatilis* L.), planinsko hudoletnico (*Erigeron alpinus* L.), mračnico (*Globularia cordifolia* L.), jetičnik (*Veronica latifolia*), planinsko meto (*Galamintha alpina* L.), srobotino ali viniko (*Atragene alpina* L.), planinsko rožo (*Rosa alpina* L.)

Med potoma od Planine in Karlovega rova ob žuborečem Črnem potoku natrgaš pomladanski sleč (*Rhododendron Chamaecystus* L.), rumene planinske vijolice (*Viola biflora* L.), močnate trobentice (*Primula farinosa* L.), debeluhe (*Pinguicula alpina* L.) in celo redki črevelje (*Cypripedium Calceolus* L.). — Na Molzišču pa dobiš krasno zaspanko ali stoglovo (*Eryngium alpinum* L.).

Največje veselje pa ima seveda botanik na planinskem vrstu ob pobočju Golice. Tu najdeš ključavnice (*Narcissus poeticus* L.), murke (*Nigritella nigra* L.), bele planinske vetrnice (*Anemone alpina* L.), grintavce (*Scabiosa lucida* Vill.), volčin (*Daphne stia*), sre-

brni koren (*Dryas octopetala*), svedre (*Gentiana verna* in *acaulis* L.), Sv. Janeza rožo (*Hypericum pulchrum*), kopulico (*Thlaspi praecox* Wulf.), avstrijski dežen (*Heracleum austriacum* L.) in pogačico. — Redka pa je tod zaspanka, kajti le-to kmet preganja kot nepotrební osat, da zboljšuje Goliško seno.

S kateregakoli stališča torej premočris Golico, je zanimiva: geolog, botanik in turist vračajo se zadovoljno z njene v vsakem oziru interesantne okolice in edini so v sodbi, da je Golica — kraljica Karavank . . .

(Ta popis smo posneli iz dr. Jos. Oblakove brosurice »Kadiinikova kočja in Golica« radi tega, ker premnogo hribolazcev prav ob sedanjem času poseča Golico. Op. ured.)

Moč spomina. Konec.

Bilo je na praznik sv. Štefana popoldne po litanijah. V posebni sobici znane boljše gostilne pri fari sv. Martina je sedelo več gospodskih gostov, med katerimi so bili nek

vestjo, kateri nimajo sredstev za študije na univerzi in ne čutijo v sebi poklica za kakršenkoli drug stan, je sprejelo ravnateljstvo v Trstu takorekoč kar na mah 40 aspirantov, kateri niti ne umejo našega jezika, k večjem da ga eni lomijo za silo. O tem naj blagohotno premisluje cenjeni pisec uvodnega članka «Slovenskega Naroda» z dne 18. t. m. «Premalo slovenske inteligence!» Smelo trdimo, da zadnjih 15 do 20 let pri državni železnici brez dobre izdatne protekcije ni bil sprejet niti eden slovenski abiturijent! Ravnateljstvo v Trstu se bo brzkone izgovarjalo, da ni bilo Slovencev-prosilcev in da se jih ni zglasilo zadostno število. Na to zopet lahek odgovor; zakaj pa ni beljaško ravnateljstvo sprejelo one slovenske prosilce, kateri so lansko leto in mogoče še preje vložili prošnje za sprejem in jih odstopilo tržaskemu ravnateljstvu? In zakaj se taka mesta ne razpišejo v slovenskem časopisu? Tako postopanje ne zasluži nikakega pardona! Slovenski državni poslanci, vsi na krov! Vaša sveta dolžnost je, da preprečite nadaljni sprejem aspirantov zgolj nemške in laške narodnosti, ker taki vendar niso uporabni in sposobni za čisto slovenske kraje, koder bodo tekle nove železnice.

Slovenskim abiturijentom!

Prestopili ste prag srednješolskega učilišča in pršli v stadij samostojnega, neodvisnega razvoja. Dvoje nalog vas čaka, kateri ste dolžni samim sebi: na sedanjem temelju znanstvena in strokovna izobrazba in utrditev ter razvoj značaja.

Veliko je potnikov, ki streme po trnjevem potu navzgor do spoznanja, a malo, ki bi imeli dosti energije, da bi dosegli višek. Bodo si drug drugemu v pomoč, navdušujemo se za delo, a pri tem se vendar razvijamo v samostojne značaje, to nam bodi družilo.

To nalogo vrši akademično tehnično društvo «Triglav» v Gradcu že 30 let, trdno stoji na temelju svojih idejalnih ustanovnikov in spoštuje svete tradicije. A s tem društvo ni okostenelo, ker ideje njegove so vedno

profesor s soprogo iz bližnjega mesta, domača učiteljica in učiteljica, planinska piparja D. in T., dijak visokošolec iz K., jaz, ki me je ta dijak povabil in pripeljal s seboj na božične počitnice, in še nekateri drugi.

Ravno so se razvili v naši družbi zelo važni pogovori o slovanstvu in njegovi bodočnosti, ko zagledamo zunaj pred hišo čuden prizor: Kmet je ustavil pred vezjo z volom vprežene kmetijske sani in z njih je kobacala elegantno oblečena podgoška Barba.

Vsi smo strmeli nad to čudo te se zvedavo med seboj poprahevali: «Kaj pa to pomeni?»

Kmalu smo bili na jasnem. Starka je princicala, opiraje se na svojo palico, naravnost y našo sobico ter se predstavila in opravičila svoj prihod z besedami:

«Prosim, da oprostite tu zbrana gospóda, ako jo pride danes nenadoma motit v dobri volji skrivnostna podgoška Barba. Tudi jaz sem bila nekdanja mlada ter se sukala po krasnih sobanah in salonih v imenitnih gospodskih družbah. Ali zdaj sem že starka, in smrt me grabi za vrat. Preden pa zapustim ta zapeljivi svet, rada bi še enkrat sedela v boljši družbi ter ji razodela skrivnosti svojega življenja, da jih smrt z mano vred ne zakoplje v temni grob. To moje razodetje bode lahko našim zaslep-

mlade, edina pot, po kateri naj se dosežejo, se z razmerami izpreminja.

Narodno delo je vršilo društvo z vzbujanjem slovenske zavesti med člani in narodom, s predavanjem na zborovanjih in od leta 1895 s samostojnim znanstvenim klubom je navajalo člane k izobrazbi in jim vcepilo zanimanje za aktualna vprašanja in jih vposobil za delovanje med narodom. Z bogato knjižnico in s političnimi listi ter politično znanstvenimi revijami v slovanskih in v nemškem jeziku se nudi prilika, študirati svetovna in dnevna vprašanja. Da pa preveva vse člane duh skupnosti i narodne i idejalne, to je dokaz, da stoji društvo na pravih principih. Brani in zastopaj svoje principe in spoštuj postena nasprotnikova naziranja, nam je vodilo.

Ta svobodomiselnost se nam je večkrat očitala, a nas to ne moti. Če hočeš biti res sloboden in prost, pripoznavaj to tudi nasprotniku. In prvo stremljenje vsakega akademika je, razviti se v slobodnega, dušnih in telesnih spon prostega moža. Oni, ki hrepenite po samostojnem razvoju, bode te lahko našli pot v naše društvo.

Da društvo skrbi tudi za zabavne večere in petje, da se v prijateljskem razgovoru odpočijemo in osvežimo, je umevno samoobsebi.

Obstoja pri nas tudi klub, ki je od večih strani napadan, to je sablj. klub. Opozarjamo, da velja tudi v častnih zadevah prostost naziranja, in nihče se ne sili, vstopiti v klub. Klub so rodile razmere in sila narodnih nasprotnikov, nadomestuje nam pa sedaj tudi vsaj deloma telovadbo.

Tu so očrtana v kratkih besedah naša naziranja in naše razmere, na podlagi teh vabimo slovenske abiturijente v svojo sredo.

Širše informacije se dobe v društvenih prostorih (Gradec, Heinrichstrasse 8, II.) in za časa počitnic pri predsedniku cand. phil. Ivan Jancu, Radovljica, Gorenjsko.

V Gradcu 8. julija 1905.

Cand. phil. Ivan Janc, t. č. predsednik.

Med. Mirko Vrečko, t. č. tajnik.

ljenim kmetom v svarilo in korist, mere pa bodo morda pametni in pošteni ljudje potem drugače sodili kakor dozdaj.»

Vsi smo postali radovedni na njeno izpoved in smo jo z veseljem sprejeli v svojo družbo ter ji odkazali prostor zraven gorke peči.

Ko se je starka ogrela in okreptala z jedjo in pijačo, odložila je z drago kuhanino obrobjeno in podšito gorenjo zimsko obleko, snela z rok rokavice, da so se na prstih pokazali bliščeči prstani, se komodno naslonila nazaj na stol, potem pa začela pripovedovati dolgo povest svojega preizkušenežnega življenja zbrani družbi.

Pazno smo jo poslušali in izvedeli iz njenih ust vse to, kar ste brali v tem podlistku, pa še mnogo več še bolj zanimivih in pikantnih dogodbic, katere pa sem tu izpustil iz gotovih ozirov, nekaj jih je pa g. urednik po svoje obsekal iz same velikodušne prizanesljivosti do svojih črnih prijateljev.

Zdaj tudi podgoška Barba že več let počiva na pokopališču sv. Martina poleg svojih starišev, brata Antona in gospoda Jožefa, njena gomila je zaraščena in pozabljena, nad njo in nad gorenjskim ljudstvom pa naj še dolgo bdi moč tega njenega spomina!

Dopisi.

Iz Radovljice. Razstava vajenskih del se je slovesno otvorila dne 30. julija t. l. v lepo okraseni risalni dvorani ljudske sole. Načelnik razstavnega odbora g. Jan. Vurnik poudarja svoje veselje nad tolikim številom za obrt in izobrazbo vajencev se zanimajočih gospodov. Pozdravlja v prvi vrsti protektorja razstave g. okr. glavarja O. pl. Detela, zastopnika cerkve g. dekana J. Novaka, načelnika radovljiške in blejske obrtne zadruga, gg. J. Sartorija in Iv. Rusa, g. župana dr. Janka Vilfana, vse navzoče mojstre, vajence ter prijatelje rokodelstva. Omeni, da je g. deželni predsednik baron Hein oprostil svojo odsotnost. Opisuje pomen te razstave za obrtni naraščaj in jo otvori s trikratnim živio-klicem za zaščitnike obrtnega stanu njega Veličanstva presvetlega cesarja. G. okrajni glavar se zahvali vsem pri tej razstavi sodelujočim faktorjem in naglaša, da take prireditve močno vplivajo na izobrazbo vajencev, da jih spodbujajo k pridnosti in marljivosti ter spadajo med najvažnejše naredbe politike trgovskega ministrstva za pospeševanje malega obrta. C. kr. okr. komisar in zadružni instruktor g. dr. Blodik iz Gradca govori o pomenu razstav za mojstre, vajence in ves obrtni stan. Na kratko navede statistiko takih naprav v Avstriji, iz katere je razviden vedno večji razvoj na polju v raznih deželah cesarstva. Lani se je vrsila prva razstava vaj. del na Slovenskem, lepa in bogata razstava v Ljubljani. Zelo ga veseli, da je bilo že letos mogoče prirediti prvo tako razstavo na Gorenjskem ter končuje z željo: Naj bode ta dan začetek novega lepega in srečnega razvoja rokodelstva v tej lepi pogorski deželi. Svetnik trgovske in obrtniške zbornice g. Fürsager pozdravlja prvo podjetje obrtnih zadrug v Radovljici in na Bledu. Ista se zanima za vsak korak obrtnega življenja, pospešuje z veseljem razvoj malega obrta moralno in s prispevki. Njej je važna skrb za izobrazbo in vzgojo obrtnega naraščaja. Govornik omenja, da priča ravno kar otvorjena razstava dobro umevanje obrtnikov za svojo obrt, jim čestita na lepo in okusno urejeni razstavi ter kliče vajencem, kateri so danes stopili prvič v javnost s svojimi lepimi deli: Le naprej po začetni poti; kajti: delo diči obrtnika, blagoslov je njega lavorika. Razen omenjenih gospodov so počastili otvoritev z navzočnostjo gospodje: c. kr. deželno-sodni svetnik E. Ferk; državni in deželni poslanec J. Pogačnik; c. kr. okr. komisar F. Žitnik; c. kr. vladni konc. R. pl. Andrejka; vodja obrtne nadaljevalne šole nadučitelj A. Grčar; okr. zdravnik g. dr. I. Voves; mnogo gospodov c. kr. uradnikov; učiteljstvo radovljiško in iz okolice; veliko število obrtnikov, meščanov itd. Po končani slovesni otvoritvi so navzoči pregledali razstavljene reči in izražali zadovoljnost nad solidno in čedno izdelanimi predmeti. Razstavilo je 38 vajencev iz celega radovljiškega okraja. Splošnemu obisku je razstava odprta vsak dan do 7. avgusta od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. ure pop. Zadnji dan se bodo razdelila priznanja odlikovanim vajencem. Vsakdo je vljudno vabljen si ogledati razstavo ter se prepričati o uspehu mojstrskega pouka in truda v našem okraju. Strokovnjaska ocena razstave sledi.

O škofjeloškem vodovodu.

(Dopis.)

Vodovod, ki ga je pred par leti zgradilo tukajšnje vodovodno društvo, je brezdvomno velike ekonomične važnosti za naše mesto. Dandanes, ko tudi že male vasice glasno zahtevajo vodovode in vsi merodajni činitelji podpirajo njih tozadevna stremeljenja, ni čuda, da izkušajo večji kraji prednjačiti v tem pogledu. Med slednjimi je bila tudi Škofja Loka. Zato tudi zaslužijo oni možje, ki so se resno potrudili za oživotvorjenje davne želje škofjeloških meščanov po vodovodu, da se njihova imena ovekovečijo v analih naše mestne kronike. Toda naše meščanstvo kakor da še nima zmisla za enake koristne naprave, kajti zanimanje za pristopanje hišnih posestnikov k vodovodnemu društvu je navzlic izpremembi načelstva, izvršeni pri predzadnjem zborovanju na splošno željo — tako malenkostno, da je uprav sramotno omenjati, da škofjeloško vodovodno društvo po svojem triletnem obstoju šteje celih 38 članov, ko bi jil. vendar lahko bilo vsaj 4—5krat toliko!

Ne vemo, kaj je pravi vzrok tej apatičnosti našega meščanstva do vodovodnega društva! Govori se, da sedanje načelstvo dovolj ne umeje svoje naloge, a temu nasproti bodi povedano, da so v tem načelstvu možje, ki uživajo največji ugled in zaupanje in ker so tudi izvoljeni po resnem prevdanku vseh društvenikov, smo docela prepričani, da delujejo in bodo delovali vsikdar nesebično, v prosep družva in mesta. A onim pa, ki se boje stroškov za instalacije in za letne prispevke, bodi jim povedano, da bi se gotovo ti stroški izdatno zmanjšali, ako bi vsi hišni posestniki delovali v medsebojnem sporazumljenju in vzajemno. Kajpada je vsako instalacijo posebej naročevati res predrago in tak luksus si privoščiti nesmiselno! Saj bi se menda že kje dobil tak instalatèr, ki bi prevzel vse instalacije po zmerni ceni. Sedanje načelstvo pa baje tudi ne odmerja tako visoke vstopnine, kakor bivše.

Mnogi sedanji društveniki želijo, da bi mestna občina prevzela vodovod v svojo last in upravo, kakor je bilo s tem predvidjeno že pri sestavi društvenih pravil, v katerih se je sprejel odstavek, glaseči se v tem zmislu. Kako mislijo o tem v obč. odboru, nam ni znano. Vsekakor simptomatično je dejstvo, da niti mestna občina nima v svoji hiši vodovoda, dasi bi ga vendar njeni stanovalci potrebovali. Torej gospodje, ki ste v obč. odboru, razmislijte o tem, da se konečno uredi tudi to ne malo pereče vprašanje!

Ne meremo si kaj, da ne bi ob tej priliki omenjali nepotrebnega hvalisanja nekaterih članov vodovodnega društva, češ, da bodo sami kupili vodovod in potem oddajali vodo onemu, komur bodo hoteli. Ako bi se to zgodilo, kar pa še ne verujemo, bi vodovod ne odgovarjal več svojemu smotru, ker njega osnovatelji nikakor niso imeli namena, da bi bil vodovod kako kapitalistično podjetje!

Mnogo bi bila pripomogla tudi c. kr. vlada k propevanju našega vodovodnega društva, ako bi ne bila imela gluha ušesa na predloženo jej prošnjo za podporo. Vzroki, ki jih je navedla v svojem odklonitvenem odgovoru, so bili tako ničevi in pri tem še tako tendenciozni, kakor da bi hotela reči, da podpore ne daja nobenim društvom, ki niso v klerikalni zvezi.

Ker se torej ni nadejati pomoči od nobene strani, še naj manj pa od c. kr. vlade, ki pa se naših davkov vendarle ne brani, je dolžnost škofjeloške mestne občine, oziroma vseh hišnih posestnikov, da se krepko zavzamejo za vodovodno društvo, ki ima za naše mesto velik gospodarski pomen!

Kako se ravna s kmetom?

Piše Franc Meglič.

Brod pri Novem mestu, 2. avg.

Še predno gremo nadalje, je treba, ker nočem nikomur delati krivice, primerno pojasniti, kar bi bilo morda nejasnega v prejšnjem članku. Gre se namreč za čas, kdaj je cenilna komisija ocenila žitno in kdaj škodo drugih pridelkov. Ker se je po raznih krajih, kakor sem že zadnjič omenil, najbrže tudi po različnem načinu cenilo in ker se namen mojega spisa kolikor toliko nanaša le na naše bližnje vasi, omejim se tedaj glede pojasnila tudi le na domačo okolico. In tu moram resnici na ljubo potrditi, da je bila naša komisija, to je za vasi Brod, Irča vas in Drska primerno dosti hitra, kajti sesla se je že tekom enega tedna po nesreči. Lahko bi bila še kolikor toliko ocenila pretežni del vse prave škode na žitu; jaz pravim, lahko bi jo bila, ali pa jo je tudi v resnici ocenila, to spada pa že pod vprašanje, na katerega dobi vsak čitatelj samo posebej odgovor, ako mi potrpežljivo sledi k jedru moje današnje razprave.

Prvo vprašanje je, iz katerih članov se je sestala ta komisija. Kolikor se spominjam, videl sem le tri člane zraven, in sicer gg. župana, občinskega svetovalca in občinskega tajnika. Ker ne vem, iz koliko in iz katerih članov ima taka komisija biti sestavljena, se nočem dalje spuščati v to vprašanje. A dovoljeno pa mi bodi, da vam tu povem, kako se je cenila škoda. Gospodje so sedli na koncu ali sredi vasi k mizi in zahtevali so od vsacega kmeta posestni list. Posestni listi so se pregledali in vprašalo se je posameznika, koliko je imel vsejanega ovsu, rži in pšenice na posameznih parcelah. Nisem prijatelj tistih kričavev, ki vpijejo, da toča ne dela nobene razlike in da pobije vsem enako. Vsak kolkaj razumen kmet mi mora pritrčiti, da sta že navadni padavini: dež in sneg odvisni poleg zračnih vplivov kolikor toliko tudi od lege posameznih krajev enega in istega okraja. Kaj šele hudourne ujme in posebno toča in vihar? Na valovitem terenu, to je na nenaseni, tu na ravnem, tam ob, tam zopet na hribu ležeči poljski zemlji, kakršno jo imamo pri nas, morda nista dve njivi vstrič ležeči enako prizadeti. Odvisno je zlasti pri toči mnogo od tega, ali leži polje blizo ali daleč manjšega ali večjega gozda ali vasi, odprto na hribu ali v zatišju med hriboma in več drugih okolnosti. Vse navedeno in nenevedeno pa podpira moja trditev, da hudourje nikdar ne napravi v enem in istem kraju eno in isto škodo, kajti sicer bi že zdavno zmanjkalo krajev in vsega sveta. To nam je tudi najjasneje pokazalo hudourje ravno letos ob obletnici lanske nesreče. V Irči vasi in na Brodu je izruvalo več sadnega drevja, in sicer na takih posameznih krajih, kjer bi se človeku niti ne sanjalo. V okolici je bilo podrtih več dobrostoječih kozolcev, dočim več starih pohabljenih še sedaj stoji. Žito je bilo na mnogih krajih še čez teden dni tako potla-

čeno, da ga ni bilo mogoče zeti, a poleg njega drugo žito je vstalo takoj po viharju.

In tako bi bilo še drugih primerov in dokazov več kot odveč, kar pa ni moj namen, spuščati se v podrobnosti. In, če sem jo kljub temu že nekoliko prenaširoko zavlekel, tiči v tem gotovo posebno važen vzrok. Jaz trdim namreč, da lanska toča celo pri nas v naši vasi ni napravila enake škode, na v sorazmerju enakem prostoru. In ta opravičena trditev je za nas silno važna. Važna tembolj, ker ž njo pobijam sam tiste svoje tovariše, ki venomer kriče, češ, toča je vsem in povsod enako pobila, torej se spodobi tudi vsakemu izmed teh primerna razdelitev.

Torej kolikor raznih posameznih krajev, toliko tudi razne posamezne škode. Iz tega sledi glede cenilne komisije drugo glavno vprašanje: Kako ali po katerem načinu se je ocenila škoda vsacega posameznika? Lahko mi je bilo že zgoraj odgovoriti na vprašanje, kako so ocenili; vsaj meni nemogoče pa je rešiti vprašanje, na kakov način ali po katerem ključu se je ocenitev škode vršila. V prijetni senci «pod lipco zeleno sredi vasi», se — to je gotovo — ne rešuje domovina in tudi ne ocenjuje lista materijalna škoda hudourja, katero (škodo) se od mize sredi ali koncem vasi ne more pregledati. Gospodje cenilne (ali pregledne) komisije so imeli pač posestne liste pred seboj in so slišali izjava vsacega posameznika, koliko je imel vsejanega žita na tej ali oni njivi in (morda?) kaj in kako mu je toča pobila. Ne jaz, in menda tudi ne moji sosedje temu načinu ocenitve nikakor ne ugovarjamo. Tudi je izključen vsak osebni napad, vsak zlobni namen omenjenim trem gospodom v tem oziru podtikati kakih nepravilnosti. Začetek tega ključa, kako oceniti škodo, da more ocenitev biti kolikor mogoče pravilna in resnična, meni celo zelo ugaja. Gospodje so se na ta način iz najboljšega vira sami prepričali, koliko ima kateri kmet posestva, koliko mu nese posamezna parcela i. t. d. To bi bilo torej vsaj deloma prav in dobro, in bilo bi lahko vse dobro in prav, da bi vso stvar, ki so jo tako začeli, tudi drugače, pred vsem pa praktično izpeljali. Vidite, tega ravno pa niso storili ti trije gospodje še izpod vaške sence, in potem-takem je tudi vsa ta cenitev le na polovico pečena potica. Mi kmetje pa, ki si potice redkokdaj privoščimo, imamo radi vsaj takrat do dobrega spečeno. Kadar pridemo že do tega, da bi se imela le na polovico speči... Tako bi si morali gospodje, ko so si ogledali posestne liste, tudi praktično ogledati posamezne parcele na lici mesta. Tak ogled bi bil obenem kontrola za resničnost naših izjav in ocenila bi se posameznim škoda tako, kakršna je bila v resnici, ne pa kakršna je lahko bila v neresnici. Res je, stalo bi to nekoliko več dela in truda, pa rodilo bi tolikanj manj vsaj dozdevne krivice, gotovo pa veliko manj kletve, sovraštva, jeze, nevoščljivosti in več drugih zlih posledic.

To je moje mnenje v ti zadevi, in če mi kdo dokaže, da to mnenje ni pravo, sem rade volje pripravljen preklicati svojo zmoto.

Dalje prih.

Naša puškarska obrt.

(Dopis.)

Onostran Karavank, v starodavnem slovenskem Korotanu, takorekoč pod Stolom, se nahaja prijazna vas Borovlje (nemško Fer-

lach), kjer cvete že dokaj stara obrt „puškarstvo“. Ondi najdeš skoro v vsaki hiši po enega puškarja. In res: tu se izdelujejo prav dobre in fine puške vsake vrste. Posebno, odkar se tam nahaja celo c. kr. preizkušalnica, kjer se pred uporabo, pod strogim državnim nadzorstvom, cevi poizkušajo na njihovo odpornost in se na skupnem tovarniškem strelišču zopet vstreljujejo pod nadzorstvom, dvignile so se borovelske puške na tako stopinjo, da glede kakovosti prav lahko tekmujejo z inozemskim orožjem. Tako so pred nekaj leti v Bolcanu na Tirolskem na mednarodnem streljanju na tarčo za darila ravno borovelske puške streljale najboljše in so tako nadkriljevale angleško, belgijsko in nemško orožje, da so si pridobile prvo darilo!

Stopivši v vas in zapazivši na hišah in puškarnicah samo slovenska imena, bi tujec mislil na mah, da so Borovlje trda slovenska vas, kjer se povsod govori mili naš jezik. Pa že dejstvo, kako so ta imena spakedrana, poučuje ga ravno o nasprotnem.

Borovlje so bile nekaj, pred nekaj leti, še slovenska vas. Danes se pa razlega tamkaj takozvani „Kuheldeutsch“. Način pisave imen, kakor Antonnitsch, Ogriss, Sodia, Wernigg, Owtschar in mnogo drugih, pravi dovolj, kakšnega kova so sedaj Borovljani.

Mej puškarji dela samo g. Ludovik Borovnik častno izjemo! Kakor so skoro vsi drugi strastni Nemci, pravcati janičarji, tako je pa Borovnik iskren slovenski rodoljub, nevstrašen narodnjak sredi besnih Nemcev, neomejna trdna skala sredi morja germanskega. Borovnik še nemških delavcev nima v svoji tovarni pušek; on dela s samimi Slovenci. Borovnik je, ki v družbi s tamošnjim g. župnikom vzdržuje vso slovensko stvar v Borovljah in okolici.

Njemu pa g. župniku Klemenčiču gre zasluga, da med borovelskimi delavci ni izumrla slovenska govornica, še manj pa misel in slovensko narodno petje.

Ker nisem bil v Borovljah že več let, a se kakor rodod koroški Slovenec posebno zanimam za obmejne svoje brate in za tužne koroške razmere, sem se v stvari puškarske obrti v Borovljah obrnil do občeznanega rodoljuba v Celovcu za pojasnilo. Od tega sem prejel naslednji odgovor:

„Velemenjeni gospod! Priporočati Vam morem izmed vseh puškarjev v Borovljah edinega g. Ludovika Borovnika. Ta je izboren puškar in popolnoma naš, Slovan z dušo in telesom. Vsi drugi so večalimanj strastni nemčurji in neizprosní nasprotniki Slovencev. Ne pustite se torej zavajati po kakih inseratih v slovenskih listih! To delajo zaradi ljubege zasluzka. Sicer so pa debele nemčurske buče, ki so najsrčnejše takrat, kadar se morejo o kaki priliki spraviti čez „bindišarje“, dasi sami lomijo nemščino komaj za potrebo. Ti so naši najstrastnejši preganjalci, vsi — od prvega do zadnjega. L. Borovnik je edina izjema in tudi edini izmed vseh, ki more postreči s slovenskimi cenovniki, se poslužuje slovenskih tiskovin, in je tudi edini izmed vseh, ki pušča svoje tiskovine tiskati deloma v Mohorjevi tiskarni, deloma pa v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani. Dela izvršuje sam, kolikor le možno, vestno ter gre vse skozi njegove lastne roke. Naročil ima vedno dovolj in pošilja svoje izdelke-puške tudi

na Češko, Poljsko, v Rumunijo in celo na Rusko. Tudi poseduje obilo pohvalnih pisem, je soliden in poštenjak skozinskoz. Morem Vam ga torej najbolje priporočati. Zaradi slovenščine ga drugi njegovi nemškutarski tovariši tudi bojkotirajo ter prezirajo, kadar je na razpolago kako večje delo, kakršno si navadno delijo. Torej: Svoji k svojim! Vaši želji sem prav rad postregel ter sem Vam v takih stvareh vedno rad na uslugo. Zdravi! Odličnim spoštovanjem N. N.

V Celovcu, 7. novembra 1904.“

Iz tega pisma morejo čitatelji in sosebno slovenski nimrodi izprevideti dovolj.

Sveta dolžnost vseh slovenskih in hrvatskih lovcev, posebno v krajih, kjer se nahajajo puškarji nam sovražnih narodnosti, kjer ni še domačinov te obrti, da si naročajo lovsko orožje pri g. Borovniku, ne pa pri tujih tovarnarjih, ki so nam skrajno sovražni! Kamo-li, da bi pošiljali svoj dragi denar celo v inozemstvo! Čim bolj podpiramo domačo obrt, toliko bolje za nas! Kdor pa po nepotrebnem podpira tujce, postane podlaga tujčevi peti! Če podpiramo g. Borovnika v Borovljah, podpiramo tudi slovensko stvar v Borovljah in okolici. Čim večja bo njegova puškarnica, toliko več delavcev-Slovencev bo mogla preživljati. A iz teh poslednjih morejo zopet sčasomaposta ti samostojni mojstri v istem kraju. Torej še enkrat: Svoji k svojim! Narodnjak.

Tratarske novice.

Konkurs dobravske zadruga.

Zadnji čas se pri nas vse peča in razgovarja o dobravski zadrugi, ki je zadnje nedeljo po burnem občnem zboru napovedala konkurs. Drugi občni zbor je vodil sam revizor Pelc iz Ljubljane. Po dolgem razgovorjanju in prepiranju so prišli slednjič do cilja, da se napove konkurs. Vmes so se slišale razne opazke: „Slepar, goljufje, tatje,“ to so bile navadne besede. Da se je kljub temu mirno izvršilo, zato jo skrbela žandarmerija. Vršilo se je nekako takole:

Pelc poprime za besedo: Možje, vaša zadruga je primeroma dolgo obstala. Preživela je dokaj nje sester, ki že davno počivajo, dasi jim je bila odmerjena le kratka doba dve ali tri leta obstanka. Dobro ste se držali; pred vsem gre nazadnje pohvala očetu Krušniku. On je imel zadnji čas veliko skrbi. Več je bil v Loki, Ljubljani in na cesti, kakor doma. In to ni malenkost, četudi se vozi v kočiji. Kmetje: „Nič več ne bo žrl za naše solde in se vozil po svetu — slepar, golčf.“

Nadaljevanje: Tudi meni dá zadnji čas vaša zadruga mnogo opraviti. Nekdo izmed množice: „Saj je vas bilo vsak dan videti na cesti se voziti in kako ste bili zamisljeni, gotovo imate velike skrbi.“ Res velike skrbi imam. Vsako leto je imela zadruga le dobiček. Računi so se ujemali, da le kaj. Letos se je pa pokazala velika izguba. Pa ta izguba mi še ne dela takih skrbi, če bi naša uzorna „Gospodarska zveza“ ne imela še dobiti 8000 gld. To mi beli lase meni in še bolj gospodom v Ljubljani, ker lahko izgubimo, če me ne poslušate, več tisoč. Ker se je zadruga preživela in ni pričakovati boljših časov, nasvetujem razdružitev — likvidacijo. Kmetje in tudi ženske: „Nas ste dosti opeharili, ne, ne bo nič: konkurs, konkurs!“

Pelc dalje nagovarja za likvidacijo in sili, da bi v to privolili, a navzoči razen odbora nočejo nič slišati, in ker le ne odneha, se sliši glas: Daj mu eno za usesa, če ne bo tiho o tem! To je izdalo. Po nekaterih besedah se sklene konkurs. Konsuma je konec.

Tudi Vrtrar je prišel do besede. A to pot je mož ubral drugo struno. Njegov govor je bil zdaj bolj kratek in bolj izbran, kajti zadnji ga je stal nekaj kronic. Vsaka šola nekaj stane. Priznati pa moramo, da ni mlatil prazne slame. S Krušnikom so se jima večkrat ujele oči in kar zablikalo se je.

Nastopil je pa znani poštenjak Miklavž. On sicer ni član, a imel je pooblastilo. Njegov nastop je vsem ugajal. Najprej je prijel Krušenka za postenje. To se je vsem silno dopadlo in slišati je bilo le en glas: „Tat uči tatu!“ Škoda, da je imel tako kratko odmerjen čas, kajti, prejko je mislil, se je znašel brez vsega truda zunaj.

Pelc v cerkvi. Tedaj, zadnje tedne je bil Pelc večinoma na Trati. V nedeljo zjutraj je šel k maši — sicer nimamo nič zoper to. Mož si je izbral bolj očiten prostor. Ljudje so ga kar občudovali, ko so mu ustne tako hitro migale. Ne vemo, je li res ali ne, ljudje niso tega smatrali za pobožnost, ampak bolj za špekulacijo, da bi jih lažje ujel. Pa ni slo. „Škric je škric, vsak je glih,“ so si šepetali „in četudi se vozi s „kopcinerjem.“

Odpejal se je bil z nekim patrom, ki ga je tolažil po poti, saj mislimo si: Ne iščite si zakladov na tem svetu, strmite le po nebeskem veselju. Vse posvetno je minljivo. Moli požro, kar se je zgodilo tudi na Dobravi. Četudi naša organizacija pri tem gmotno trpi, sicer je denar prva in zadnja stvar, vendar imeli bode te pa tam gori toliko več zasluženja. Kmetom ste storili veliko dobrega. Nekateri pridejo še celo na kant, drugi odrinejo čez morje v Ameriko; drugače bi si gotovo ne šli iskat sreče v daljne kraje.

Tako je padel, s temi ceremonijami zopet steber tako hvalisane katoliške organizacije. Kristus ni hotel oteiti tega čolnčiča po Kaparjevem Matevžu. Ni vse dobro, kar je na katoliški podlagi. Kristus ni bil špekulant, ne politikar; bil je učitelj večno lepih resnic postenja, bratoljubja in ne zatiranja.

Konec vseh koncev bodo plačila, tožbe, jeza in prepri. Tedaj pa še izpregovorimo resno besedo.

Tedenski politični pregled.

Nova nemška stranka v Avstriji. V nemških krogih se dela na to, da se pred bodočimi volitvami o snujenova stranka, v kateri bi bili združeni nemški narodnjaki, liberalci in vsenemci.

Proti novemu obrtnemu redu. Predsedstvo osrednje zveze avstrijskih industrijalcev je podalo protest proti novemu obrtnemu redu. Industrijalci opozarjajo na „obupni“ položaj industrije ter zahtevajo, da se obrtni zakon ne predloži v potrjenje.

Ogrsko. Ogrski domobranski minister se posvetuje na Dunaju z merodajnimi vojaškimi krogi, kako bi se dalo izvršiti novačenje vojaških novincev kljub temu, da komitati nočejo naznaniti niti imen rekrutov, niti razglasiti doposlanih naročil vojne naprave.

Avstrijska armada dobi novo uniformo. Dunajska „Zeit“ javlja, da se novo uniformiranje avstrijske vojske nekoliko zakasni. Cesar

se namreč ne strinja z vsemi predloženimi izpremembami, zlasti je proti predlogu, da bi vojaki nosili okroglo sukno. Najbrž bo vsprejeta predložena uniforma pehote, ki bo sive barve z rdečimi našivi.

Hrvatske zahteve. Sredi tekočega meseca se ima vršiti shod vseh hrvatskih poslancev iz Dalmacije. Na tem shodu se bode nastopilo proti sedanjim političnim odnosom med Avstrijo in Ogrsko, dalje kje in kdaj bo sestanek s hrvatskimi poslanci. «Novi list» pravi, naj bi se potem sestavil odsek, ki naj določi zahteve hrvatskega naroda: 1.) Združitev Hrvatske z Dalmacijo; 2.) finančna neodvisnost in 3.) ban se imenuje po nasvetu hrvatskega sabora.

Arabija. Že več mesecev traja vstaja v arabski provinciji Dzemen. Uprli so se proti sultanu. Izprva so prodirali povsod zmagonosno in bila je že nevarnost, da se polaste Meke, ki je Turkom to, kar kristjanom Jeruzalem. Ali kmalu so dobili sultanovi vojaki premoč in prebivalstvo upornega Dzemena se skesano vrača pod sultanovo oblast. Zelo neverjetno pa se glasi turško uradno poročilo, ki trdi, da je padlo v zadnjem boju pri Elubanu 200 vstašev in en turški vojak. Istega dne se je udalo kar 80 vasi, ki so razohesile bele zastave.

Rusko-japonska vojna.

Z mandžurskega bojišča. General Linevič je brzogajal carju v Petrograd: «Nedavno so inozemski listi opetovano trdili, da je naša armada popolnoma obkoljena in da položaj ni le nevaren, temveč naravnost kritičen. Ruski listi so posneli te napačne vesti, vsled česar je vladalo povsem napačno mnenje o položaju naše armade. Iz tega povoda sporočam Vašemu veličanstvu, da naša armada ni bila nikoli v nevarnem položaju in da naše vrste niso bile nikoli obkoljene. Morda so hoteli Japonci obiti naša krila, toda vselej brez uspeha. Stojimo si obraz proti obrazu in Japonci so v gotovi oddaljenosti od naše glavne pozicije. Opetovano so poizkušali Japonci se nam bližati, toda ti poskusi so bili brez uspeha. Javim Vašemu veličanstvu, da mi duh armade daje popolno zaupanje. Armada je pripravljena, da izpolni vsakršno nalogo.»

Japonske namere. Poročajo iz Tokija, da Japonska ne zaupa Rusiji in je zopet odposlala iz Jokohame na bojišče 10.000 mož, ker je Rusija pred kratkim odposlala v Mandžurijo ravno toliko vojakov. Mikado je pripravljen vrniti Mandžurijo Kitajski, toda le pod pogojem, da se ondi upravo popolnoma preusnuje in stavi pod japonsko nadzorstvo.

Mir — nemogoč. Časopis «Rus» razpravlja o miru ter pravi, da je sklenitev miru popolnoma nemogoča stvar, ako so japonski mirovni pogoji res taki, kakor je izpovedal legacijski tajnik Sato. Tudi «Novoje Vremja» in sploh merodajni ruski listi izražajo zelo slabo upanje, da bi se mir sklenil, ker Rusija ne bo hotela plačati vojne odškodnine. Pa tudi ruska armada je sedaj splošno proti miru ter pripravlja veliko manifestacijo v prilog vojni.

Angleško-japonska zveza že podpisana. Angleški krogi, ki so vladi najbližji, so izjavili, da je angleško-japonska zveza, ki zagotavlja obema državam azijsko

posest, že sklenjena in tudi vse točke podpisane.

Mirovna pogajanja. Program za sprejem obeh mirovnih delegacij v Portsmouthu je izdelan. Zvezna vlada je določila, da imajo prvenstvo pri nastopu Rusi. Obe deputaciji prideta v Portsmouth v ponedeljek 7. t. m. Sprejem od strani vlade in pomorske oblasti bo strogo oficijelen, kakršen je določen za vladarjeve odposlance. Povsod bodo prvi pozdravljeni Rusi.

Šolska izvestja.

Dvojezično letno poročilo ljudske in obrtne nadaljevalne šole v Trziču. Založilo šolsko vodstvo v Trziču. Tiskal Iv. Pr. Lampret v Kranju. 25 strani. — Učiteljski zbor je obstojal koncem tega šolskega leta iz gg.: nadučitelja Josipa Kragla, 3 učiteljev, 3 učiteljic, 2 nadomestnih učiteljic in 2 katehetov. G. nadučitelj in gđ. E. Wruss sta imela radi bolezní dopust. Šola je obiskovalo koncem leta 470 dečkov in deklic. Za višji razred je sposobnih 354, nesposobnih 108 in neizpravljenih 8 dečkov in deklic. Po narodnosti je bilo skupaj dečkov in deklic na tej šoli in sicer: 443 Slovencev, 36 Nemcev in 3 Čehi. Obrtno nadaljevalno šolo je pohajalo 66 učencev.

C. k. umetno-obrtna strokovna šola v Ljubljani obsega sledeče oddelke: 1.) Zimske kurze za stavbene obrtnike. 2.) Dnevno šolo za obdelovanje lesa s strokovnimi oddelki za stavbeno in pohištveno mi-zarstvo, b) strugarstvo, c) rezbarstvo, d) kiparstvo, d) pletarstvo. 3.) Dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo s strokovnimi oddelki za a) umetno vezenje, b) šivanje čipek, c) pletenje (klekljanje) čipek. 4.) Javno risarsko šolo za mojstre in pomočnike. 5.) Javno risarsko šolo za deklice. To šolo je obiskovalo do konca šolskega leta 180 učencev, oziroma učenk. Povoljen uspeh je bil pri rednih 75 učencih in 8 učenkah, nepovoljen pa pri rednih 2 učencih in 2 učenkah. Šolsko leto se prične 16. septembra — če niso za posamezne oddelke določene izjeme.

**Jutri v nedeljo popoldne,
6. t. m. na Jesenice
k sokolski slavnosti.**

Novičar.

Imenovan je živinozdravnikom v Škofji Loki g. Anton Slivnik, živinozdravnik v Dolnji Tuzli.

Nemški častni občani v Trziču. Iz Trziča smo prejeli vest, ki v vsej ostudnej nagoli kaže nesramnost in vladohlepnost tamšnjih Nemcev in privandranjih prusakov. Znano je, v kako obupnem položaju se nahaja v Trziču navidezna nemška večina občinskega zastopa. Narodnjaki so trdno uverjeni, da zmagajo pri pr.hodnjih občinskih volitvah to važno nemčursko trdnjavo in operó sramotne pege Trzič, ki ima med vsemi kranjskimi mesti in trgi razen Kočevja edini in zadnji še občinski zastop, čegar večina je nemška. To vedo prav dobro tudi trziški Nemci in, da bi od sebe odvrgli nesrečo, so imenovali v zadnjem občinski seji dne 1. avgusta kar šest novih «častnih» občanov, hoteči s tem zasigurati si prvi volilni razred. Izvolili so tele «zaslužne» može: Jos. Lukman in Fr.

Schöppl, oba v kranjski hranilnici v Ljubljani; Simon Rieger, eks-inženir in sedanjí vodja električne naprave v predilnici; dr. Binder, profesor ljubljanske realke; Viljem Linhart, vpok. šolski nadzornik v Gradcu, in grof Barbo, veleposestnik na Dolenjskem. O tem famoznem imenovanju in o novih častnih občanih izpregovorili bodedmo prihodnjíc obsirneje.

Slepomišenje. Opozorili smo stariše in varuhe za srednjo šolo godnih otrok, da sendvidski zavodi nimajo pravice javnosti, da bodo morali vsled tega gojenci tega zavoda delati izpite na javnih državnih gimnazijah. To smo smatrali za svojo dolžnost, ker mase ljudstva tega ne vedo. «Slovenec», sicer zelo zgovoren, je na to molčal kot grob. Šele zadnjo soboto se je oglasil Anton Bonaventura v «Slovenec» in ta teden v «Domoljubu» s previdno zavitim stavkom, da mu je visoko c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje «dovolilo poučevati» v teh zavodih. To sicer ni pravica javnosti, ali nekaj je za njegove agente. Stvar pa je tako važna, da bi naše dobro ljudstvo že zaslužilo, da se škof izrazi, kaj namerava ukreniti glede izpitov njemu izročenihi otrok! V tem svojem manifestu pravi škof nadalje, da namerava napraviti v svojih zavodih pripravljalni razred in da je to namero naznanil vladi. Za ta pripravljalni oddelek bo treba plačevati po 300 kron na leto, «in sicer treba bo plačevati naprj, popustiti se ne bo moglo nič» — torej nova fehtarija. Mi pa smatramo za svojo dolžnost, na novo opozarjati na to, da sendvidski zavodi nimajo pravice javnosti in vse prizadete dijake in njihove varuhe bi pomirilo o tem izvedeti kaj zanesljivega, kaj škof namerava. Torej govorite, g. Anton Bonaventura, ampak jasno in določno!

Izlet v Triglavsko pogorje. Slovensko planinsko društvo, priredi za 13., 14. in 15. dan avgusta meseca večji izlet, in sicer v nedeljo, dne 13. skupen društveni izlet v Vrata v Aljažev dom. To najlepše zavetišče Slovenskega plan. društva je opremljeno z vsem komfortom kakor planinski hotel. Ker je splošna želja, da se priredi več skupnih društvenih izletov, se je določil za prvi izlet baš ta najdivnejši kraj v romantičnih Vratih pod Triglavom. Obhod iz Ljubljane v nedeljo zjutraj ob 5. uri s planinskim vlakom. V zvezi s tem izletom se bo vršila drugi dan v ponedeljek otvoritev novih potov, ki jih je napravilo, ozir. zaznamovalo slovensko planinsko društvo: na Razor in v njegovi okolici. Za tretji dan, t. j. 15. avgusta (Vnebohod Marije), je določen skupen društveni izlet na Triglav, tam se obenem proslavi desetletnica, odkar stoji Aljažev stolp na vrhu Triglava. V Triglavski kočji na Kredarici bode sestanek vseh izletnikov in se dostojno proslavi pomenljiva desetletnica. S Kredarice se odpravi glavna skupina v Vrata (do Aljaževega doma). Planinci in prijatelji planinstva, ne zamudite se udeležiti vsega tega velikega izleta ali pa vsaj deloma! V krašni naravi in med znanci in prijatelji, ki se bodo shajali od vseh strani, bode vsakemu obilo veselja in užitka.

† Dr. Gregorij Krek. Umrl je v Gradcu, kamor se je šel zdraviti, naš rojak g. dr. Gregorij Krek, dvorni svetnik, vseučiliški profesor v Gradcu v pok. in eden največjih slovenskih učenjakov. Pokojnik je bil rojen l. 1840. v Čateni pri Javorju. Lahka mu zemljica!

Senzacionalna vest je krožila minuli ponedeljek po Kranju. Prisi so na sled raznim sleparijam, katere je uganjal tukajšnji notarski pomožni uradnik Gašpar Eržen. V torek popoldne je neznan kam pobegnil. Oblastva ga zasledujejo. — Pobožni »Slovenec« je brz porabil to priliko in se obregnil ob naš list, češ, divši odgovorni urednik »Gorenjca« je sleparil. Eržen več kakor poldrugo leto ni imel niti najmanjšega stika pri našem listu, pač pa je zadnji čas informiral in poročal, — ker mu mi nismo več zapupali — »Slovenca«. Priznal je svoj čas sam v seji okr. boln. blagajne, da je on provzročil znani podli napad v »Slovenca« glede tukajšnje okr. boln. blagajne. Senca, katero je hotel »Slovenec« zvaliti na nas, pade torej nanj nazaj.

VI. promenadni koncert priredi meščanska godba danes zvečer ob poldevetih po sporedu, ki je bil določen za pretečeno soboto.

Prostovoljno gasilno društvo v Ljubnem priredi koncert avgusta veselico s srečkanjem in gledališko predstavo: »Nemski ne znajo.« Natančneje v posebnih vabilih.

Radovljiško učiteljstvo soglasno izjavlja, da ni v nikaki dotiki z dopisom v »Gorenjcu« z dne 29. julija t. l. št. 39 »Iz Radovljice se nam piše:« i. t. d. (Potrjujemo. Opomba ured.)

Slavnim šolskim vodstvom. Te dni sem razposlal vsem sl. šolskim vodstvom okrožnice, katero naj blagovole pregledati, taisto opoštevat in se pri naročavanju svojih šolskih tiskovin blagohotno ozirati náme. — Ravnokar je v tisku tudi zelo praktičen »Učiteljski koledar«, katerega mi je sestavil mestni učitelj v Ljubljani. Sigurno bo z beseljem seglo vrlo učiteljstvo po njem, zlasti ker sem se pri obliki oziral na želje mnogoterih gg. učiteljev in mu dal ožjo in ličnejšo obliko kakor ga je imel dosedanjí Šeberjev »Ročni zapisnik«. — Nove vprašalne pole se tudi dobe, kakor sploh vse šolske tiskovine. Iv. Pr. Lampret.

Petrolej na Gorenjakem. V Gorenji vasi v Poljanski dolini je začel, kakor že lansko leto, tudi letos izvirati na posestvu g. Petra Starmana, toda v močnejšem toku, petrolejski studenec. Ker nahajamo petrolej le tam, kjer je bilo nekoč morje, priča ta studenec, da je ležala nekoč tudi Poljanska dolina pod morjem. Petrolej, ki ga tu dobivajo, je že tako čist, da ga mnogi uporabljajo, kakor ga dobe na licu mesta. Vendar bi opozarjali vse prizadete, naj so skrajno previdni, kajti petrolej, ki ni pravilno rafiniran, zelo rad eksplodira. Želeti pa je, da se oglasi kak domač podjetnik in pregleda ves kraj; morda bi se izplačalo postaviti ondi petrolejsko rafinerijo. (Prosimo našega poročevalca odondod, naj nam blagovoli kaj več poročati o tej zanimivosti. Op. ured.)

Cirkus Fumagalli v Škofji Loki ima vsako nedeljo dve predstavi, in sicer popoldne in zvečer. Jutri v nedeljo se bo Toni prvič spustil v zrak z zračnim balonom 700—800 metrov visoko, kjer se bo produciral na trapecu.

Otvoritev pivovarne v Škofji Loki. Pišejo nam: Po preteku približno 25 let se je pričelo v Škofji Loki pivo kuhati iznova. Lastnik nove, ali boljše rečeno: popolnoma na novo in v modernem smislu preurejene pivovarne je gospod Šmid z Gašteja. S'ovesna otvoritev v zvezi z ljudsko veselico se je vsrila v nedeljo 30. m. m. Veselični prostor, nahajajoč se za pivovarno ob takozvanem zi-

vnemem trgu, je bil že pred 5. uro popoldne natlačen z občinstvom. Sodelovala je vrlo kranjska godba, ki je nad vse eksaktno in precizno izvajala vse točke svojega izbranega repertoarja. Zaman se ni trdilo med občinstvom, da se kranjska godba lahko kosa z vsako civilno godbo na Kranjskem. Ljudstvo, kateremu je bila godba še izza Prešernove veselice v Ljubljani v živem spominu, je nastop g. kapelnika kakor tudi ostalega godbenega moštva, burno pozdravila. Poleg godbenega odra je bil postavljen prostoren plesni oder, ki je bil neprenehoma poln mladih, navdušenih plesalcev. Proti 8. uri je bil veselični prostor, dasi dokaj obširen, nabito poln izbranega občinstva. Zapazili smo mnogo cenjenih tujih gostov — in to osobito iz sosednjega Kranja. Na vrhuncu je bila navdušenost občinstva, ko se je med zvoki vrle godbe ter petjem ad hoc sestavljenih pevskih zborov, začel zažigati umetni ogenj in so frčale rakete v lepo, sinjo noč. Nepri-siljena od nikogar kaljena zabava, se je kar hipoma razvila v veliko ljudsko veselico. Za uzorni red je skrbelo domače prostovoljno gasilno društvo pod vodstvom svojega vrlega in splošno priljubljenega načelnika gospoda Janeza Debelaka. — Kaj pa novo pivo? Izkratka in brez pretiranja bodi povedano: Škofji Loki in njeni okolici je čestitati, da se je ustanovila pivovarna, ki producira pivo, kateremu glede izborne kvalitete ne primanjkuje kar nič več. Saj je šel med občinstvom splošno glas: to je pivo, kakršnega smo si želeli že davno. Zasluga gre gotovo g. Josipu Šmidu ml., ki je izvrstno izvežban pivovar, kateri je bil delavec v svetovno znanih pivovarnah kakor v Monakovem, Dortmundu i. t. d. — Veselica je v moralnem in gmotnem oziru izpadla kar najizbornejša. Kosmatega hododka je bilo 657 K 74 h. Po pokritju stroškov je daroval g. Šmid ostali izkupiček 300 K v dobrodelne namene in sicer tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu društvu 150 K, ostalih 150 K pa mestni ubožni blagajni. Torej: dostojen zaključek srečno uspele prireditve. Novi pivovarni pa želimo kar najboljših uspehov, saj jih vzpričo svojega izdelka — tudi zasluži v popolni meri.

Veliko ljudsko gozdno veselico pod Ljubnikom priredi v nedeljo dne 6. t. m. škofjeloške narodne dame v prid olupsevalnemu društvu. Program je velezanimiv; pritoževati se ne bo treba niti telesu niti duši. Trebušno mreno je treba prnesti s seboj v najpopolnejšem redu, ker bo mnogo trpela. Telesno vživanje najizbornejših piv, vin, najpikantnejših mrzlih in gorkih jedij bo spremljeval duševni užitek divne godbe in krasnega petja. Na razpolago bo ameriški vrtljak najnovejšega sistema. Za obsežni historiški muzej se dovažajo dannadan od sile kuriozne številke. Nastopil bo »sior Vittore« z imenom »peklensko brezno«. Ko bo veselje na vrhuncu, zaplamenel bo čudovit umetalen ogenj — škofjeloška specialiteta. Ta dolga vrsta vžitkov se nudi za vstopnino 20 vin. To pa je le prvi del veselice. Drugi del veselice s plesom (vstopnina 10 v.) se vsrši na večer pri P. Logonderju v Stari Loki, kjer se v slučaju neugodnega vremena priredi cela veselica. Pa ne samo na veseličnih prostorih, tudi po poti bo obilo zabave, saj bo prilike dosti. Odhod v gozd pod Ljubnikom se vsrši ob spremljevanju godbe ob 3. uri pop. od kapucinskega mostu skozi Vincarje do Skalic po novo otvorjeni

poti, ki je okrašena s celo vrsto čisto novih, romantično vabljivo postavljenih klopi. Do Logonderja pa bo osvetljevala pot cela armada bakljenoscev, tako da se ni bati nesreč. Veseli ljudje, naberite si veselih spominov, prilika je tu!

Resnici na ljubo. Ker se od nekatere strani čuje govorica, da se nameravana gozdna veselica slovenskega bralnega društva in meščanske godbe sploh ne vsrši, se tem potom naznanja, da so vse te govornice neresnične in da se gozdna veselica vsrši nepreklicno dne 20. avgusta t. l. Odbor.

Sokolaki izlet na Jesenice dne 6. avgusta. Ljubljanski »Sokol« se odpelje, kakor že objavljeno, iz Ljubljane z opoludanskim vlakom ob 3/4 na 12. in dojde na Javornik ob 3/4 na 2. Idrijski »Sokol« se pripelje zjutraj v Škofjo Loko in se odpelje od tod z jutranjim vlakom do Lesc; odkoder pojde peš preko Bleda in skozi Vintgar na Javornik, kjer se snide z ljubljanskim Sokolom. Želeti je, da tudi druga sokolska društva uravnajo svoj odhod tako, da pridejo istočasno z ljubljanskim Sokolom na Javornik ali se pa tu pravočasno znjim snidejo.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da so sledeča p. n. društva sklenila kolekovati svoje listine in dopise z narodnim kolekom v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ter to naznanila podpisnemu vodstvu. Ta društva so: Slov. del. pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani; Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu; Trgovska obrtna zadruga v Sorici; Čitalnica v Brežicah; Gasilno društvo v Idriji; Lovski klub v Idriji; Posojilnica na Bledu; Posojilnica v Dobrepoljah; Kat. slov. izob. društvo v Loki pri Zidanem mostu; Slovensko bralno društvo v Železnikih na Gorenjskem; Hranilnica in posojilnica v Gotovljah na Štajerskem; Posojilnica v Dolu pri Hrastniku; Bralno društvo »Naprej« pri sv. Barbari v Halozah; Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini; Hranilnica in posojilnica pri sv. Jurju ob juž. žel. Zahvaljujoč se vsem navedenim p. n. društvom in njih odborom na njihovi naklonjenosti napram naši družbi, prosimo i ostala slavna društva širom slovenske domovine, da se blagovoljijo odzvati našemu pozivu glede rabe narodnega kolka, ter to naznaniti podpisnemu vodstvu obenem z naročilom. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

* * *

Hoja po vodi. Dunajski listi poročajo, da je iznašel neki Dunajčan po imenu Kirchmayer materijo, ki se ne potopi ter ki ne pripušča vode. Napravil je obuvalec iz te materije ter je znjim celi dve uri korakal po Dunavu tako, da se vsi gledalci, katerih je bilo na tisoče, niso mogli prečuditi. Plesal je celo po vodi valček, kakor v kakem salonu. Ponudilo se mu je več kapitalistov, da naj da patentirati svojo iznajdbo, drugi pa so mu priporočali, naj gre z njo v Ameriko.

Koliko zasluži ruski delavec? Ruski list »Novoje Vremja« piše, da delavske plače v Petrogradu niso tako male, kakor pripovedujejo razni neprijatelji slovanstva. V Petrogradu so tovarne, kjer služi delavec na dan 3 do 4 in pol rubljev, to je 8 do 12 kron, ako je izvežban v svojem poslu. Navaden delavec služi po en rubelj na dan (= 2 K 70 stot.) Ako je delavec vsaj nekoliko izvežban, zasluži lahko 2 do 3 rublje.

Gospodarstvo.

Tržno gibanje.

Čimbolj se je bližal v preteklem mesecu čas žetve in mlatve, toliko bolj so se menjavale cene žita in kolikor več je bilo omlačenega in razpoložnega blaga, toliko bolj so se napejale cene. Razlika med starim in novim blagom se je proti koncu meseca domalega izgubila. Prej kot izborna naslikana letina se je dejansko pokazala kot manj izborna — o tem toži Amerika, mnogo distriktov na Ruskem, pa tudi nekaj komitatov na Ogrskem — predvsem v okolici Tise, ki ima sicer najlepše blago. Suho vreme je sicer pospešilo dobro spravljanje žita s polja, toda prejšnje nevihte, ponekod dolgotrajno suho vreme je povzročilo na žitu marsikatero škodo, s katero pred žetvijo niso zadostno računili. Dvigajoči se tendenci pa je priskočila še sedanja suša, ki znova preti reducirati pričakovani iznos ostalih še rastočih poljskih pridelkov — če ne nekatere celo popolnoma uničiti. Poseben strah povzroča koruza, ž njo vsopredno fižol in otava.

Pšenica je začetkom meseca notirala novo blago dobro krono ceneje, nego sedaj, ko je blago dobavno. Sodi se, da bo Amerika, predvsem Združene države, porabila svojo letino večinoma záse, da bodo nedostajali večji izvozi. Rusija bo tudi v mnogih krajih imela naravnost slabo letino, kar pomeni za evropski jug manjše dovoze. Te okoliščine učinkujejo, da bo kolikortoliko dobra ogrska letina imela zadostno polja za oddajo svojega produkta, ter da ga ne bo treba znebiti se po prenikzkih cenah. Različne te in druge razmere ojačujejo pšenične cene dan zadnem.

Koruza je notirala za maj že primerna dokaj nizki kurz, dvignila pa ga je valed trajne suše v nekaj dneh za več nego poldrugo krono. Točno blago, ki je drago, se iz istega vzroka ojačuje in naznanja višje cene.

Oves se največ ozira na tok koruze in tendira prav zato trdneje in višje — to pa za točni in za poznejši odjem. Letina samasebi ni bila slaba, to, če naj izpopolnjuje nedostatke v koruzi, mora biti s ceno le na precejšnjem višku, ako naj ne pride prezgodaj.

Moka se ravna po cenah pšenice, zato notira vzporedno s pšenico višje cene, katere je v preteklem mesecu nekolikokrat naznanila.

Riž ne označuje posebnih izprememb tekem preteklega meseca, vendar pa tendira vseskozi trdno.

Sladkor je začetkom preteklega meseca nekoliko odnehal vsled baje dobro uspevajoče sladkorne pese, pozneje se je precej ojačil, ker se je v zadnjih dneh hipoma pojavil v Parizu konkurz ene največjih in najuglednejših firm: Jules Jaluzot. Ta tvrdka bo izgubila na spekulaciji v sladkorju okrog 15 milijonov frankov. Temu konkurzu so hipoma sledili še nekateri drugi v Parizu, kar je delovalo na celi evropski sladkorni trg zelo deprimujoče. V Parizu, Londonu in Hamburgu so cene mahoma odnehale, ker so se imetelji hoteli v velikih množinah iznebiti blaga.

Kava se je celi pretekli mesec gibala v nejasnosti. O brazilski letini se je pisalo povoljno, vendar pa ni bilo iz tega razloga pričakovati dovozov, kar je cene tiralo seveda kvišku. Jasnost o kakovosti in množini bra-

zilske letine dobimo bržčas šele v tekočem mesecu.

Tedenski sejm v Kranju dne 1. t. m. Prignalo se je 403 glave goveje živine, 45 telet, 298 prašičev, 28 ovac, 104 koze, 33 buš, 50 kg pšenice K 8'50, prosa K 10'—, rž K 7'50, oves K 7'—, ajda K 7'50.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu juliju 1905 je 349 strank vložilo 87.031 K. 08 vin., 334 strank dvignilo 83.004 K 45 vin., 6 strankam se je izplačalo posojil 43.000 K — vin. Stanje hranilnih vlog 3,822.249 K 87 vin. Stanje posojil 2,063.545 K 97 vin. Denarni promet 300.972 K 10 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juliju 1905 je 223 strank vložilo 78.011 K 49 vin. 183 strank vzdignilo 65.440 K 16 vin. 15 strankam se je izplačalo posojil 28.200 K — vin., denarni promet 392.636 K 16 vin.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. V mesecu juliju 1905 je 92 strank vložilo 32.380 K 04 vin., 71 strank je dvignilo 17.400 K 31 vin., 5 strankam se je izplačalo posojil 4.250 K — vin. Stanje hranilnih vlog 667.864 K 28 vin. Stanje posojil 560.435 K 46 v.n. Denarni promet 85.003 K 71 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juliju 1905 je 150 strank vložilo 75.210 K 48 vin., 128 strank dvignilo 38.317 K 03 vin., 4 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 5.900 K — vin. Stanje hranilnih vlog 1,277.726 K 66 vin. Stanje hipotečnih posojil 962.731 K 48 vin. Denarni promet 221.040 K 61 vin.

Veliko izber otroških vozičkov

od 9 kron naprej, ročnih košaric, kovčkov in razno galanterijsko in špecerijsko blago po najnižjih cenah

104—2 priporoča
Magda Rant, Kranj, pod mestom št. 14.

Učenca

ki ima veselje za kleparski obrt, sprejme takoj **Valentin Pajer**, kleparski mojster, Kranj, pod mestom. 119—8

Odda se

s 1. septembrom ali oktobrom stanovanje, blizu gimnazije v prvem nadstropju in sicer 3 sobe, kuhinja in shramba.

Kje, pove upravnistvo „Gorenjca“, 126—1

St. 1728.

Javna zahvala.

1241—

Gospod **Josip Šmid v Škofji Loki** je otvoril dne 30. julija svojo pivovarno z javno ljudsko veselico ter je odmenil od čistega dohodka polovico K 150— tukajšnjemu ubožnemu zakladu, polovico K 150— pa tukajšnjemu gasilnemu društvu.

Za ta velikodušni dar se izreka s tem gospodu Josipu Šmidu javna zahvala.

Mestno županstvo v Škofji Loki
dne 4. avgusta 1905.

Levček l. r., župan.

Naznanjam

da sem se preselil v svojo lastno hišo št. 102, tik „Nackove“ mesarije nasproti „Golarja“ in se priporočam za vezanje knjig in pa popravljanje koles.

125—1

Pavel Bizjak.

Posestvo.

20 mernikov posetje, 4 joha gozda, traynik in vrt s sadjem, se prostovoljno proda za 6000 kron.

Več se izve pri posestniku Andreju Koširju na Hujah št. 11. 127—1

Stanovanje

z dvema sobama kuhinjo poselsko sobo se s 15. avgustom odda.

Več pri lastnici I. Colnar.

116—8

79—12

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vrvavnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovjših metodah.

Plombe v slatu, porcelanu, amalgamu in oementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

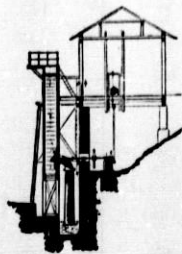
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni p. K. Šavnika Kranju.

G. Tönnies

104-61

tovarna za stroje, železo in kovinoli-
varna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.
Francis - turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-43

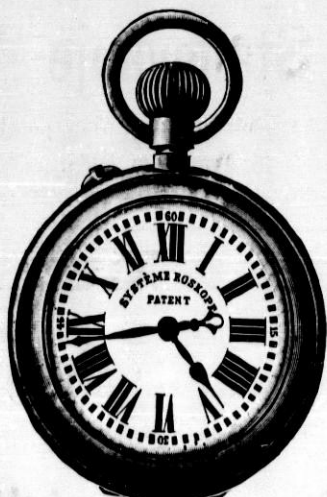
Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo **ur, zlat-
nine in srebrnine** po najnižjih cenah.
Ceniki zastoj in poštnine prosto. Raz-
pošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gl. 3-75, najfinjša znam-
ka, gl. 6-50. 114-56

Posestvo

na Klanou pri Kranju

se prostovoljno proda.

Zraven spada hiša z vrtom, na katerem
je zasajeno sadno drevje, dalje njiva z 20
merniki posevne in travnik.

Povpraša naj se pri posestniku **Jožefu Obi-
tlovu** na Klanou št. 15 pri Kranju. 110-2

Pekarija

v mestu ali na deželi se vzame takoj
v najem.

Ponudbe se naslove: "Poste restante 22,
Bled." 115-2

Tapetnik in preprogar
Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima
v zalogi tudi vse predmete te stroke
lastnega izdelka. Vodja podružnične za-
loge pohištva prve kranjske mizarske
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem
v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-45

Dva učenca

vsake starosti, se vzameta prihodnje
šolsko leto **na stanovanje**. Zagotavlja
se strogo nadzorstvo in fina vzgoja.

I. Primožič

117-2 Gorica, via ospitale št. 10.

Dobro izvežban stavbeni
ključavničarski pomočnik
se takoj sprejme.

Dopisi z zahtevano plačo se pošljejo na
G. Bathelta v Trzinu. 118-2

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor
tudi kipe, vaze in druge glinaste iz-
delke v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča 93-5

prva in največja tovarna
peči inglinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

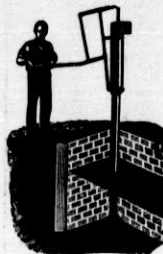
Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občin-
stvu svojo delavnico v iz-
delovanje vrst **oblek za**
**gospode, uradniških uni-
form, salonskih, turistov-
skih in kolesarskih oblek**
in ogrinjal ter havelokov. Vedno bo-
gata zaloga angleškega, francoskega in
brnskega sukna. Naročila se izvršujejo
po najnovjšem kroju točno in poceni.
Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro
in natančno mero se jamči. Specijalist
v izdelovanju frakov in salonskih oblek.
Istom se dobe tudi vsakovrstni **dež-
niki in solničniki** najboljšega izdelka
ter se sprejemajo tudi popravila. 80-7

Najnovjše Bucherjeve
patentirane trombe
za gnojnico

priporoča 98-8

Trgovina z meša-
nim blagom Peter
Majdič „**MERKUR**“
v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za
pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe,
ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno
v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega sta-
lišča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega
jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih ku-
harskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna
gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige. 10-41

Naj-
boljša

Naj-
cenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri 65-14

Šovrencu Rebolju v Kranju.

Hočete li dolgo živeti

In se veseliti zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje vedno sposoben.

Vsak, kdor si je izpridil želodec s težko prebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedmi in pijačami, ali si ga je z istimi morda prehladil, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita, želodčnem oslabiljenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju, glavobolu, omotici, kiču, telesnem zaprtju, napejanju in zlati žilii. Po mnogo zavitem kosilu, posebno še po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisk in bolečine, vzbuja slast do jedi, kar zlatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa. Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi enakimi zdravili prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v presledkih mnogo let, ker se nareja iz najfinjših in najboljzbranih rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, da jo zavživajo s slastjo tudi gospe, otroci in celo prav razvajene osebe.

Germanove okrepčalne esencije, kot pravega domačega in ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne čestokrat najresnejšo bolezni, kar je upoštevati zlasti tam, kjer ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri k. povanju naj se zahteva vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarnarja pri črnem orlu v Belovaru: zakaj po svetu kroži še nekaj temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvirnosti ne more nobeno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka steklenica, ki se nahaja v zelenem zavitku popolen trdkin napis: **Lekarna „Pri črnem orlu“ v Belovaru**: (Hrvaško), kamor naj se naslavljajo tudi vsa pošta naročila. Cena steklenice je 140 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri predplači naj se blagoviti doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj bodo natančni in čitljivi. Naznanila pri povpraševanju, prospektih ter navodila pri uporabi so zastoj.

Germanovo okrepčevalno esencijo priporočam bolehalim kar najbolj, ker sem preverjen v izbornem učinku katere sem zapazil že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih, katerim sem to esencijo nasvetoval. 117-14.

Edmund Medcott, župnik v Trojstvu (Hrvaško)

Obveščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova okrepčalna esencija.

Andrej Žizek, Sv. Ana, Kriehenberg.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet osem steklenic Germanove okrepčalne esencije, katero najtopleje priporočam zlasti tistim, ki so bolni na želodcu. Zdravje se mi vidno boljša.

Apolonija Haberl, Semriach, p. Peggau (Štajersko).

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika.

Loterijska srečka dne 29. julija t. l.
Gradec: 42 52 29 63 22

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženirsko podjetje.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Špecialiteta: 108-68

valjični zastori (Rollbalken).

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krč, bolesti iz želodca, vetrove in čišijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo utzlico in vse druge bolezni, ki v sled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madron; zalo ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija.** — Denar se 121-2

pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenic (1 ducat) 5 K, 24 steklenic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 steklenic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 steklenic (4 ducati) 16 K, 60 steklenic (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste slinje ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 107, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žali!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega daka

katerega plačuje hranilnica sama.

1-16

Stanje vlog K 3,731.138-87. Stanje hipotečnih posojil K 2,041.647-17.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Hamburg-Amerika

94-8

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

== Kmetovalci! ==

MASTIN

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znak zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašiče. Najboljši zdravilni dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pisem o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju.

1 zavoj za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpečevalci dobe popust.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impreguirani. — Te vrste strešniki so patentirani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentev: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola. — Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. — Dalje priporočamo peči in štedilnike najfinejšega lastnega izdelka, kakor vse druge v stavbeno stroko spadajoče izdelke. — Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno. — Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. — Sprejmo se zastopniki.

96-4

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestininih baiah. Veliki prostori, pritično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obesalnik, miza, stensko ogledalo.

97-61

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neskodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad

119-57

ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod!

Ustje
(Česko)

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.